

26 november 2021

Inbreng CIO Platform Nederland rondetafelgesprek Kamercommissie Digitale Zaken

CIO Platform Nederland (CIOPN)¹ is verheugd over het Rondetafelgesprek met Kamercommissie Digitale Zaken. Het CIOPN waardeert de inzet van de Kamercommissie voor het belang en de uitdagingen van digitalisering.

Wie is het CIO Platform Nederland?

Het CIO Platform Nederland verenigt 130+ van grotere Nederlandse bedrijven en overheidsorganisaties als zakelijke gebruikers van digitale technologie, waaronder software en clouddiensten. De Chief Information Officers (CIO's) zijn verantwoordelijk voor de digitale resultaten in hun organisaties, zoals ziekenhuizen, verzekeraars, onderwijsinstellingen, energiebedrijven, banken, (lucht)havens en ministeries. Daardoor hebben zakelijke gebruikers een schat aan kennis en ervaring met de toepassing van digitale technologie in de dagelijkse praktijk.

Zakelijke gebruikers passen de technologie toe en gebruiken het om als overheidsorganisatie of bedrijf diensten en producten te leveren in Nederland en Europa om uiteindelijk de consument/burger te voorzien. Dat doen zij in tal van sectoren zoals zorg, logistiek, overheidsdiensten, scheepsbouw, voeding, transport en onderwijs. Zonder zakelijke gebruikers geen digitale versnelling en economische voorspoed. Deze overheidsorganisaties en bedrijven zijn groot in Nederland, maar ze zijn klein in relatie tot hun softwareleveranciers. Nederlandse bedrijven en overheidsorganisaties maken intensief gebruik van softwareproducten. Maar zij ervaren ook knelpunten in de digitale markt. Deze knelpunten worden ook ervaren in andere Europese landen zoals België, Frankrijk en Duitsland.

CIOPN heeft de volgende vier speerpunten:

- Stoppen van misbruik van vendor lock-in op de markt voor digitale technologie
- Verzekeren dat alleen digitale producten en diensten (waaronder software) die aantoonbaar in overeenstemming zijn met Europese wet- en regelgeving op de markt mogen komen
- Behouden van data eigendom voor zakelijke gebruikers van digitale technologie
- Verbeteren van cybersecurity en aanpak van cybercrime op nationaal en internationaal niveau

Het belang van digitalisering

Digitale technologie dwingt om anders te gaan denken over de toepassing van informatie, technologie en data in elke organisatie. CIOPN gelooft dat deze drie cruciale ingrediënten onmisbaar zijn om voordelen, flexibiliteit en toegevoegde waarde te creëren, waardoor de Nederlandse maatschappij succesvol kan digitaliseren.

CIOPN wil graag gesprekspartner van de Tweede Kamer zijn en blijven. CIOPN wil u als Kamercommissie de mooie kanten van digitalisering laten zien én een licht werpen op de knelpunten in de dagelijks praktijk. Dit zijn knelpunten in de digitalisering die door de brede achterban van het CIOPN worden gevoeld: van onderwijs- en zorginstellingen tot (zorg)verzekeraars en maakbedrijven.

¹ CIO Platform Nederland: www.cio-platform.nl/nl/de-vereniging/over-ons.

Knelpunten en oplossingsrichtingen

Juist omdat digitale technologie zo belangrijk en overal aanwezig is, moeten de randvoorwaarden voor het goed en verantwoord kunnen inzetten ervan beter op orde komen. Overheidsorganisaties en bedrijven als zakelijke gebruikers zijn in de praktijk afhankelijk van een handjevol grote softwareleveranciers. De scheve verhoudingen leiden tot knelpunten, denk aan zeer beperkte keuzevrijheid, het moeten aanvaarden van voorwaarden die niet het eigen belang dienen en te hoge kosten. Dit belemmert het profijt dat de Nederlandse maatschappij kan hebben van de digitalisering.

Europese wetgeving die de balans in de digitale markt moet brengen, houdt nog onvoldoende rekening met de positie van zakelijke gebruikers. Alhoewel de Digital Markets Act (DMA) uitkomst biedt voor afhankelijkheid van de grootste platformdiensten, biedt het geen oplossing voor andere digitale markten met scheve verhoudingen tussen leverancier en klant waar zich lock-in effecten voordoen en onvoldoende keuzevrijheid is. Om zakelijke gebruikers in Nederland ook in deze relaties te beschermen tegen de negatieve effecten van afhankelijkheid, vragen twee concrete dossiers om aandacht van de Tweede Kamer:

1. Nederlandse bedrijven en overheidsorganisaties hebben onvoldoende toegang tot hun eigen data. *Dataportabiliteit* is nodig: zakelijke gebruikers moeten hun data kunnen meenemen naar een andere dienst of de data kunnen gebruiken voor de verbetering van hun eigen processen. Hierin moeten zij niet beperkt worden door onredelijke bepalingen of hoge kosten opgelegd door softwareleveranciers. De aanstaande **Data Act** kan hier uitkomst bieden. CIOPN vraagt de Kamercommissie Digitale Zaken om de minister EZK op te roepen om zich in te zetten voor een eis voor dataportabiliteit in de Data Act die effectief is in de praktijk.
2. Het is belangrijk dat de kansen van het Europese wetsvoorstel voor de **AI-verordening** worden benut om de fundamentele rechten van burgers en consumenten effectief te beschermen. Ook kunnen zakelijke gebruikers met de AI-verordening worden beschermd tegen cybersecurity risico's en softwarefouten. Hiervoor is het van groot belang dat de AI-verordening zorgt voor *compliance-by-design* van AI-systemen: degene die de code schrijft, moet voor dat deel van de code verantwoordelijk zijn en blijven. CIOPN ziet het gevaar dat deze kans niet wordt benut doordat softwareleveranciers uit het oog kunnen verdwijnen als verantwoordelijke partij om de veiligheid van AI-systemen te borgen, zonder dat andere partijen onder motorkap van het systeem kunnen kijken. Dit vindt het CIOPN onwenselijk en roept de Kamercommissie Digitale Zaken dan ook op om de minister EZK erop te wijzen dat partijen verantwoordelijk moeten blijven voor het deel van het AI-systeem dat zij hebben ontwikkeld. Software en AI-systemen moeten *veilig* zijn – en voldoen aan de wettelijke eisen - voordat deze op de markt wordt gebracht.

Als ervaringsdeskundige en drijvende kracht van de digitalisering zijn wij graag een kennisbron en gesprekspartner voor de Kamercommissie Digitale Zaken rondom ontwikkelingen van digitale technologie in de praktijk – en in het bijzonder over de hierboven genoemde thema's. Om de kansen van digitalisering te verzilveren, is het cruciaal om oog te hebben voor de positie van de Nederlandse bedrijven en overheidsinstanties, de zakelijke gebruikers van digitale technologie:

[The Digital Heart of Society.](#)